TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI
Sayı :21114
Tarih :09.11.2026

52956

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Sağlık Bakanı Kemal Memişoğlu tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Gülüstan Kılıç Koçyiğit
Kars Milletvekili
DEM Parti Grup Başkanvekili

Sağlık hizmetlerine eşit erişim, engelli bireyler bakımından sağlık kuruluşlarına ulaşabilmekten ibaret değildir. Sağlık hizmetlerinde kullanılan cihazların, dijital uygulamaların, bilgilendirme araçlarının ve tedavi süreçlerinin farklı engellilik durumlarına sahip kişilerin ihtiyaçlarına uygun biçimde düzenlenmesi gerekmektedir. Engelli bireylerin sağlık hizmetlerinden diğer yurttaşlarla eşit koşullarda yararlanabilmesi, erişilebilirlik ve ayrımcılık yasağı ilkelerinin sağlık alanında da hayata geçirilmesine bağlıdır.

Diyabetle yaşayan görme engelli veya az gören bireyler, kan şekeri ölçümü, cihaz ekranlarının okunması, sensör uyarılarının takip edilmesi ve insülin uygulaması gibi süreçlerde erişilebilir olmayan teknolojiler nedeniyle güçlük yaşayabilmektedir. Benzer biçimde işitme, hareket veya farklı engellilik durumları bulunan bireylerin de diyabet tedavisinde kullanılan cihaz ve uygulamaların tasarımından kaynaklanan erişim sorunlarıyla karşılaşması mümkündür. Bu sorunların çözümü, bireylerin kendi başlarına aşmak zorunda bırakılacağı kişisel güçlükler olarak değil, sağlık hizmetlerinin erişilebilir biçimde sunulmasına ilişkin kamusal bir yükümlülük olarak ele alınmalıdır.

Sürekli glikoz izlem sistemleri ve insülin iletim teknolojileri, kan şekeri takibi ve tedavi süreçlerini kolaylaştırabilecek önemli imkânlar sunmaktadır. Ancak bu teknolojilerin ekran, sesli uyarı, titreşim, uygulama arayüzü ve kullanım özelliklerinin engelli bireylerin ihtiyaçlarına uygun olmaması, söz konusu teknolojilerden eşit biçimde yararlanılmasını engelleyebilmektedir. Bir cihazın geri ödeme kapsamında bulunması, o cihazın engelli bireyler tarafından erişilebilir ve kullanılabilir olduğu anlamına gelmemektedir.

Bu nedenle diyabet tedavisinde kullanılan tıbbi cihazların erişilebilirlik özelliklerinin değerlendirilmesi, görme ve diğer engellilik durumlarına uygun alternatiflerin geliştirilmesi ve tıbbi gereklilik temelinde uygun cihazlara erişimin güvence altına alınması gerekmektedir. Sağlık politikalarının oluşturulmasında engelli diyabet hastalarının ve onları temsil eden örgütlerin görüşlerinin alınması, ihtiyaçların doğru belirlenmesi bakımından önem taşımaktadır.

Bu bağlamda;

1. Bakanlığın elinde bulunan verilere göre Türkiye'de diyabet tanısı bulunan görme, işitme ve ortopedik engelli bireylerin sayısı kaçtır?
2. Bu kişilerin diyabet türleri, yaş grupları ve illere göre dağılımı nasıldır?
3. Sürekli glikoz izlem sistemleri, insülin pompaları ve diğer diyabet teknolojilerinin engelli bireyler tarafından erişilebilir ve kullanılabilir olmasına ilişkin Bakanlık tarafından belirlenmiş teknik veya hizmet standartları bulunmakta mıdır?
4. Bulunuyorsa bu standartlar nelerdir?
5. Görme engelli ve az gören diyabet hastalarının sesli uyarı, ekran okuyucu uyumluluğu ve erişilebilir dijital arayüz gibi özelliklere sahip cihazlara erişimi nasıl sağlanmaktadır?
6. Bu özellikleri taşıyan cihazların geri ödeme kapsamına alınmasına ilişkin bir çalışma bulunmakta mıdır?
7. Diyabetle yaşayan engelli bireylerin tıbbi cihaz ve malzemelere erişiminde karşılaştıkları engellerin belirlenmesi ve giderilmesi amacıyla engelli örgütleri, hasta örgütleri ve ilgili sağlık meslek örgütlerinin katılımıyla bir çalışma yürütülmekte midir?